

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2014. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2014. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2014. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка на судската пракса на Судот бр. 165

јули 2013 година

Вона против Унгарија - 35943/10

Пресуда 9.7.2013 [Оддел II]

Член 11

Член 11, ства 1

Слобода на здружување

Распуштање на здружение инволвирано во антиромски собири и паравоени маршеви: *нема повреда*

Факти – Жалителот бил претседател на здружението Унгарска гарда („Здружението“), кое било основано во мај 2007 година од страна на десетмина членови на политичката партија Движење за подобра Унгарија [Јобик]. Во јули 2007 година Здружението го основало движењето Унгарска гарда („Движењето“), чија декларирана цел била „одбрана на Унгарија, којашто е физички, духовно и интелектуално незаштитена“.

Набрзо после неговото основање, Движењето почнало да спроведува активности кои не биле во согласност со неговиот статут, вклучително и организирање на заклетва на 56 гардисти во замокот Буда во август 2007 година. Надлежните органи побарале од Здружението да стави крај на неговите илегални активности. Во ноември 2007 година жалителот ги известил органите дека илегалните активности престанале и дека статутот на Здружението ќе бил соодветно изменет. Сепак, после тоа, членови на Движењето облечени во униформи одржувале собири и демонстрации низ Унгарија, вклучително и во села со бројно ромско население, повикувајќи на одбрана на етничките Унгарци од таканаречениот „цигански криминал“. После инцидент во декември 2007 година кога полицијата не дозволила маршот да помине низ улица на која живееле ромски семејства, надлежните органи побарале судска одлука за распуштање на Здружението. Тоа барање било усвоено во декември 2008 година, и во јули 2009 година откако биле организирани уште две демонстрации од страна на Движењето, примената на таа одлука била проширена и врз Движењето, со пресуда којашто бил потврдена од Врховниот суд.

Право

(а) *Допуштеност* – член 17: Владата тврдела дека жалбата треба да се прогласи за недопуштена затоа што била некомпатибилна *ratione materiae* со Конвенцијата од аспект на член 17, затоа што Здружението обезбедувало институционална рамка за изразување на расна омраза кон еврејските и ромските граѓани. Судот сепак воочил дека жалбениот навод на жалителот се однесувал на распуштањето на здружение пред сè поради демонстрација која не била прогласена за незаконска на домашно ниво и која не довела до ниту еден акт на насилство. Тие активности *prima facie* не покажувале никаков акт насочен кон уништување на правата и слободите предвидени со Конвенцијата или било каква намера од страна на жалителот да даде оправдување или да шири пропаганда за тоталитарни ставови. Затоа, жалбата не претставувала злоупотреба на правото на жалба во смисла на член 17.

Заклучок: претходниот приговор бил одбиен (едногласно).

(б) *Основаност* – член 11: Распуштањето на здружението со кое претседавал жалителот и потоа и на движењето, претставувало мешање во правото на жалителот на слобода на здружување. Мешањето било предвидено со закон и служело за остварување на целите обезбедување на националната безбедност, спречување на нереди и заштита на правата на другите.

Иако во случајот се работело за распуштање на здружение и на движење, а не за распуштање на политичка партија, Судот потврдил дека општествените организации каква што била онаа на жалителот можеле да играат важна улога во формирањето на политики. Судот повторил дека државата не морала да чека политичкото движење да прибегне кон насилство пред таа да интервенира. Дури и ако политичкото движење не се обидело да ја преземе власта и ризикот од неговата политика да не бил доволно неодложен, државата била овластена да преземе превентивни мерки за заштита на демократијата сè додека било утврдено дека тоа движење започнало да презема конкретни мерки во јавниот живот за имплементација на политика којашто е некомпатибилна со стандардите на Конвенцијата.

Иако не дошло до насилство во текот на собирите, активистите марширале низ селата носејќи униформи во воен стил, во формации од воен стил оддавајќи поздрави и команди. Таквите собири можеле да пренесат порака дека нивните организатори биле подготвени и способни да искористат паравоена организација со цел да ги постигнат нивните цели. Покрај тоа, паравоената формација потсетувала на унгарското нацистичко движење (Стреласти крстови), кое било столб на режимот којшто бил одговорен за масовно истребување на Ромите во Унгарија. Со оглед на историското искуство, како што е искуството на Унгарија кога Стреластите крстови дошле на власт, потпирањето на некое здружение врз паравоени демонстрации со кои се искажува расна поделба и кои имплицитно повикуваат на мерки засновани на раса мора да имале застрашувачки ефект врз членовите на расно малцинство, на тој начин пречекорувајќи го опсегот на заштита согласно Конвенцијата за слободата на изразување или на собирање. Всушност, таквиот паравоен марш бил повеќе од само изразување на вознемирувачко или навредливо мислење, со оглед на физичкото присуство на заканувачка група на организирани активисти.

Што се однесува на распуштањето на Здружението, ирелевантно било тоа што демонстрациите, земени сами по себе, не биле илегални затоа што само во светло на фактичкото спроведување на демонстрациите станувале јасни

вистинскиот карактер и цели на здружението. Всушност, низата на собири организирани наводно за да се ограничи таканаречениот „цигански криминал“ со паравоено марширање можеле да доведат до имплементација на политика на расна сегрегација. Иако заговарањето на недемократски идеи само по себе не било доволно за забранување на политичка партија, а уште помалку за забрана на здружение, околностите земени како целина, посебно координираните и планирани акции на Движењето, претставувале доволни и релевантни причини за таква мерка. Затоа, аргументите на унгарските органи биле релевантни и доволни за да демонстрираат дека распуштањето било одговор на неодложна општествена потреба [*pressing social need*].

Заканата која Движењето ја создавало можела ефикасно да се елиминира само со отстранување на организационата поддршка која Здружението му ја давало на Движењето. Јавноста дури можела да сфати дека државата давала легитимитет на таа закана, ако органите продолжеле да ги толерираат активностите на Движењето и Здружението со потврдување на нивното правно постоење. Тоа ќе значело дека Здружението, користејќи ги прерогативите на законски регистриран субјект, би ја продолжило својата поддршка за Движењето и дека државата индиректно би ја олеснувала организацијата на неговата кампања на собири. На крај, со оглед на тоа дека не биле изречени дополнителни санкции врз Здружението или Движењето или нивните членови, кои не биле спречени да продолжат со политички активности во други форми, Судот заклучил дека распуштањето не било несразмерна мерка.

Заклучок: нема повреда (едногласно).

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права

Ова резиме подготвено од Секретаријатот на Судот не го обврзува Судот

На овој линк може да се најдат [Информативни белешки од судската пракса](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2014

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2014.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2014.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de

jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.